

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Mf.V.30.024/2024/8.

Felperes: Felperes1

(cím2)

Felperes jogi képviselője: dr. Rekeny András ügyvéd

(cím4)

Alperes: Alperes1

(cím1)

Alperes jogi képviselője: PK Ügyvédi Iroda

(cím6.,

eljáró ügyvéd: dr. Gőgh Barnabás)

A per tárgya: kártérítési járadék folyósítása

Az elsőfokú bíróság neve és a fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Tatabányai Törvényszék, 52.M.70.018/2022/50.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

Felperes, 52.

Csatlakozó fellebbezés:

Alperes, 4.

Í t é l e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja.

Az ítéltábla az alperes által a felperes részére folyósított kártérítési járadék összegét 2020. március 1. napjától havi 179.877 (egyszázhetvenkilencezer-nyolcszázhetvenhét) forint összegre felemeli, és kötelezi az alperest, hogy minden hónapban előre esedékesen, a hónap 10. napjáig 179.877 (egyszázhetvenkilencezer-nyolcszázhetvenhét) forint kártérítési járadékot fizessen meg a felperesnek. Az alperes az első felemelt járadékrészt 2024. augusztus 10. napjáig köteles megfizetni a felperesnek.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek a 2020. március 1. és 2024. március 31. közötti időszakra vonatkozóan 4.560.038 (négymillió-ötszázhatvanezer-harmincnyolc) forint lejárt járadék-különbözetet.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen 78.170 (hetvennyolcezer-százhetven) forint együttes első- és másodfokú perköltséget a felperesnek.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a „NAV Bírósági határozatban megállapított eljárási illeték bevételi számla” megnevezésű 10032000-01070044-09060018 számú költségvetési számlára 67.005 (hatvanhétezer-öt) forint feljegyzett elsőfokú eljárási illetéket és 89.340 (nyolcvankilencezer-háromszáznegyven) forint feljegyzett fellebbezési illetéket és 44.670 (negyvennégyezer-hatszázhetven) forint feljegyzett csatlakozó fellebbezési illetéket.

A fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését és a bírósági ügyszámot, valamint az alperes adószámát is.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A másodfokú eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes az alperessel, illetve annak jogelődjével állt munkaviszonyban 1996. július 15. napjától. A felperes a munkavégzéssel összefüggésben 1996. augusztus 10. napján üzemi balesetet szenvedett, melyek következtében 20%-os mértékű baleseti eredetű munkaképesség csökkenése keletkezett. A Tatabányai Munkaügyi Bíróság I.M.3/1997/19. számú ítéletében az alperesnek a felperes egészségkárosodásáért fennálló felelősségét 100 % mértékben állapította meg, és az alperest a felperest keresetveszteségi járadék megfizetésére kötelezte. A felperes munkaviszonya 2010. január 10. napján került megszüntetésre, csoportos létszámleépítés keretében.

[2] Az alperes 2020. március 31-én kelt 185/2020. számú egyoldalú intézkedésében a felperest értesítette, hogy 2020. januártól -33%-os mértékű volt az átlagkereset változása, mely során az addig folyósított havi 179.877 forint összegű járadékot 86.815 forintra csökkentette.

[3] Az alperes a szakszervezettel 2017-ben megkötött megállapodásban 2019-re az átlagos éves bérfejlesztés mértékét 8%-ban határozta meg. Az alperesnél a 2019. évi tényleges átlagkereset-változás mértéke 16,86 % volt, amelynek indoka, hogy az alperes a munkabért is érintő munkaszerződés-módosítást elfogadó munkavállalók részére 2019 decemberében „egyéb bérként” juttatást fizetett, amelynek átlagos összege egy munkavállalóra számítottan 12.301.565 forint volt. 2020-ban az átlagkereset-változás mértéke – korrekció nélkül – mínusz 22,02 %, míg a pandémiás állásidő, pandémiás ügyelet és készenlét, kisgyermekesek részére juttatott pandémiás pótlék, valamint bérmaradvány adataival történő korrekcióval mínusz 32,25%-os mértékű volt. Az alperes 2020-ban a munkavállalóinak „pandémiás állásidő” címén 900.907 forintot, „pandémia ügyelet, készenlét” címén 34.634.610 forintot, „pandémia gyermek” címén 510.000 forintot, míg „bérmaradvány” címen 114.730.999 forintot fizetett meg azzal, hogy ezen juttatásokban nem minden munkavállaló, hanem csak az adott juttatásra előírt feltételeknek megfelelő munkavállaló részesült. Az alperes bányászati tevékenysége, illetve az a szervezeti egység, ahol a felperes a korábbiakban dolgozott megszűnt, ezt követően a felperesek korábbi munkakörével azonos munkakörben az alperesnél munkavállaló nem dolgozott.

[4] A felperes módosított keresetében (keresetváltoztatás 52.M.70.240/2020/10. számú iratban, számelírás miatt pontosítva 52.M.70.240/2020/13. számú jegyzőkönyvben) kérte kötelezni az alperest 2020. március 1-jétől kezdődően havonta előre esedékesen 176.877 forint keresetveszteségi járadék megfizetésére olyan módon, hogy az elsőfokú bíróság számítsa be a követelés összegébe az alperes által teljesített 86.815 forint keresetveszteségi járadékot. A felperes kérte kötelezni az alperest 2020. március 01. napjától számított 90.062 forint havi járadék különbözet összeg után 2021. január 01. napjától a kifizetés napjáig, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:48. § alapján járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamata megfizetésére, továbbá kérte az alperes perköltségben való marasztalását.

[5] A felperes kereseti kérelme jogalapjaként hivatkozott a munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: régi Mt.) 152. §-ra, 174. § (3)-(4) bekezdéseire, a 177. § (1) bekezdésére, a 184. § (3)-(4) bekezdéseire, 187. § (2) bekezdésére.

[6] A felperes jogi érvelésében kifejtette, hogy az alperesnél töltött munkavégzés során üzemi balesetet szenvedett el. Az alperes a régi Mt. 174. §-a értelmében a felperes részére kártérítés jogcímén keresetveszteségi járadék teljesítésére köteles. A keresetveszteségi járadékkal kapcsolatosan az alperes a 185/2020. számú egyoldalú jognyilatkozatot, munkáltatói intézkedést hozott, a felperes keresetveszteségi járadékát csökkentette.

[7] A felperes kiemelte, hogy nem munkaviszonyban, hanem a munkáltató kárfelelőssége alapján kártérítési jogviszonyban áll az alperessel, erre figyelemmel nem

hozhatott az alperes olyan egyoldalú jognyilatkozatot, melyben egyoldalúan dönt a járadékos keresetveszteségének csökkentéséről, illetőleg megszüntetéséről. A felperes szerint munkaviszonyra vonatkozó szabály nem határozza meg az alperes jogi lehetőségét arra, hogy a kártérítés tárgyában egyoldalú jognyilatkozatot tegyen, és a keresetveszteségi járadékát csökkentse. A felperes keresetében rögzítette továbbá, hogy az alperes indokolása nem valós, nem valósult meg a munkabér csökkentés. Tévesen értelmezi az alperes keresetveszteségi járadékszámítás módját.

[8] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását, valamint a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Kifejtette, hogy az elszámolások megküldésével értesítették felperest az éves felülvizsgálatok eredményéről, a járadék változásáról. Az elvégzett felülvizsgálat alapján az alperes továbbra is fenntartja a felperes részére korábban megküldött 2019. és 2020. évekre vonatkozó elszámolásokban foglaltakat, az azokban szereplő járadék összegeket.

[9] Munkáltatói döntés alapján a 2019. évi és a várható 2020. évi bérváltozás együttes hatását a 2020. évi kártérítési járadékok felülvizsgálata során, együttesen érvényesítette az alperes. Az elvégzett számítások során a 2018-as elvesztett jövedelemből kiindulva előbb a 2019. évi + 8 %-os, majd a 2020. évi -33 %-os (összességében: -27,64 %) bérváltozás került érvényesítésre.

[10] A Alperes1 Kollektív Szerződése 2019. december 31. napjával felmondásra került, és 2020. január 1. napjától a társaság munkavállalóira a Villamosenergia-ipari Ágazati Kollektív Szerződés előírásai vonatkoznak. Az alperes kifejtette, hogy a 43/2019. (XI. 19.) Igazgatósági határozatban a humán folyamatok végrehajtása körében az Igazgatóság felhatalmazta az Elnök- vezérigazgatót a munkavállalók munkaszerződéseinek közös megegyezéssel történő módosítására. Ennek során a munkavállalókkal megtörtént a munkaszerződés módosításra vonatkozó egyeztetés, mely eredményeként valamennyi munkavállaló (111 fő) a felajánlott munkaszerződés módosítást elfogadta. A fenti intézkedések eredményeként a megvalósult bérváltozás mértéke 2020. évben -33 % volt.

[11] Az alperes álláspontja szerint a bérváltozás a felperesre is kihatott. A felperes által balesetének időpontjában betöltött munkakör, illetve ezen munkakörhöz tartozó szakmai átlagkereset megszűnt. Az alperesnél a földalatti tevékenység, majd a Bányaüzem, mint önálló szervezeti egység is megszűnt. A munkáltatói döntés értelmében a munkabérváltozás független attól, hogy azt az év elején, közepén, vagy végén hozza meg.

[12] Az elsőfokú bíróság 52.M.70.018/2022/50. számú ítéletével az alperes által a felperes részére folyósított járadék összegét 2020. március 1. napjától 2020. december 31. napja közötti időtartamra havi 143.463 forint összegre, 2021. január 01. napjától 2021. december 31. napja közötti időtartamra havi 138.147 forint összegre, 2022. január 01. napjától 2022. december 31. napja közötti időtartamra 111.578 forint összegre felemelte. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy 2020. március 1. napjától 2022. december 31. napjáig az alperesnek a felperes irányába 1.479.620 forint lejárt járadék tartozása keletkezett, melynek megfizetésére kötelezte az alperest, azzal hogy 2021. január 1. napjától a kifizetés napjáig járó késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot is fizessen meg a felperesnek. Az elsőfokú bíróság úgy

rendelkezett, hogy a lejárt keresetveszteségi járadék vonatkozásában az elsőfokú ítélet fellebbezésre tekintet nélkül előzetesen végrehajtható. Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest 40.870 forint eljárási illeték megfizetésére és megállapította, hogy 26.130 forint eljárási illeték az állam terhén marad. Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 6.405 forint perköltséget.

[13] Az elsőfokú bíróság a keresetről a régi Mt. 76. § (1), (2) és (5) bekezdése, a 82. § (2) és (3) bekezdése, a 152. § (1) bekezdése, a 174. § (1) bekezdése, a 177. § (1) bekezdése, a 178. § (1)-(5) bekezdése, 179. § (1) bekezdése, valamint a 184. § (1), (3) és (4) bekezdései alapján határozott.

[14] Az elsőfokú bíróság a felperes járadékigénye tekintetében elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az alperesnél a 2020. év tekintetében bekövetkezett munkabércsökkenés a felperes járadékára kihatott-e. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes járadékának éves felülvizsgálata során az alperesnek a nála megvalósult átlagkereset-változást kellett alapul vennie. A munkavállalók átlagkeresetének változása – a régi Mt. 76. § (5) és 82. § (1) bekezdése alapján – a munkaszerződés módosítását jelentette, függetlenül attól, hogy annak írásba foglalására sor került-e, vagy az alperes által fogatosított béremelést a munkavállalók ráutaló magatartással elfogadták. Ennek megfelelően a régi Mt. 184. § (3) és (4) bekezdésében meghatározott munkabérnövekedés mögött minden esetben a munkavállalók munkaszerződésének módosítása áll. A régi Mt. 184. §-a nem írja elő a munkáltató kötelezettségeként, a kártérítés módosításának feltételeként, hogy a munkáltató a járadékosokkal a munkabér változtatásról egyeztessen, azaz önmagában az átlagkereset változása kihat a járadékosokra. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a régi Mt. 184. §-a alapján a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 241. §-ára figyelemmel a munkáltató lényeges körülményeiben bekövetkező változás esetén is kérhető a megállapított kártérítési járadék módosítása, ezzel összefüggésben hivatkozott a Kúria Mfv.VIII.10.091/2022/5. számú határozatára.

[15] Az elsőfokú bíróság az 52.M.70.045/2020. számú perben beszerzett, az cég1 Kft. (eljáró szakértő: szakértő1) szakvéleményét és annak kiegészítését használta fel a felek kérelmére.

[16] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperesnél 2018-ról 2019-re ténylegesen 8% mértékű béremelkedés valósult meg, a 16,86% mértékű béremelkedés csak statisztikailag igazolható. Az alperesnél 2018-ról 2019-re ténylegesen senki nem részesült 16,86% mértékű bérnövekedésben, ezért a felperes bére akkor sem emelkedett volna 16,86% mértékben, ha nem éri őt üzemi baleset és munkaviszonya folyamatosan fennáll az alperesnél. Az elsőfokú bíróság hivatkozott a régi Mt. 182. §-hoz fűzött kommentárra, amely szerint a munkáltató a munkavállaló teljes kárát köteles megtéríteni, ez azonban nem eredményezhet káron szerzést a munkavállaló javára. Azok a körülmények, hogy 2018-ról 2019-re a munkavállalók létszáma alperesnél nagyságrendileg 15 %-kal csökkent, és ezen létszámcsökkenés során döntően alacsonyabb bérezésű munkavállalók munkaviszonya szűnt meg azt eredményezték, hogy a statisztikai módszerrel számított átlagkeresetváltozás mértéke jelentősen meghaladta – közel kétszeresére emelte – az alperesnél ténylegesen munkát végző munkavállalók tekintetében bekövetkezett bérfejlesztés mértékét. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a munkavállalók részére kifizetett „egyéb bér” nem a munkaszerződés-módosítás

kompenzációjaként került kifizetésre és a felperesek járadékának összegére az átlagkereseten felüli kifizetések akkor sem hatnak ki, ha a kifizetések mellett az átlagkereset csökken.

[17] A járadék összegének meghatározásakor az elsőfokú bíróság a 2020. évet követően a további évek megtérüléseit figyelembe vette, ami azt eredményezte, hogy 2022. december 31. napját követően a felperes más forrásból kapott jövedelme – az alperes által folyósított járadékkal együtt – a keresetveszteségét meghaladta.

[18] Az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről a pernyertesség-pervesztesség (61%-39%) arányában az alperesre terhesebb mértékben rendelkezett.

[19] A felperes törvényes határidőn belül fellebbezéssel élt, kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletét változtassa meg és a felperes keresetveszteségi járadékának összegét 2020. március 1. napjától emelje fel 179.877 forintra, valamint kötelezze az alperest a lejárt járadék és annak törvényes mértékű késedelmi kamatai megfizetésére. A felperes kérte továbbá az alperes kötelezését első- és másodfokú perköltségének megfizetésére. A felperes álláspontja szerint az elsőfokú ítélet sérti a régi Mt. 177. § (1) bekezdését, a 179. § (1) bekezdését, valamint a 184. § (1) és (3) bekezdését, továbbá a Pp. 279. § (1) bekezdését is.

[20] A felperes fellebbezésében vitatta, hogy 2019. december 31. napjával felmondásra került a Alperes1 Kollektív Szerződése, továbbá, hogy 2020. január 1. napjától az alperes munkavállalóira a Villamosenergia-ipari Ágazati Kollektív Szerződést kellene alkalmazni, illetve, hogy ezen szerződésnek a rendelkezései alapján az alperes munkavállalóinak átlagkeresete csökkent, amely kihatott a keresetveszteségi járadékának számítására is. Érvelése szerint az „új” kollektív szerződés kondíciói vele szemben nem hatályosak, és ezért a keresetveszteségi járadék számításainál, illetve az elmaradt jövedelem meghatározásánál annak rendelkezéseit figyelmen kívül kell hagyni. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy az alperes a bércsökkenést mínusz 33 %-os mértékűnek adta elő, amely azonban valótlan állítás, mert 2018. és 2019. között 16,86 %-kal nőtt, míg 2019. és 2020. között 22,02 (22,05 %) %-kal csökkent az átlagkereset az alperesnél. Erre figyelemmel nem lehet csökkenteni keresetveszteségét, mert az eljárásban beszerzett okirati bizonyítékokból az tűnik ki, hogy a még aktív munkavállalók 33 %-os bércsökkenését más juttatásokkal kompenzálták.

[21] Hivatkozott a Kúria Mfv.VIII.10.052/2023/6. számú végzésére, mely szerint „[61] Fentiekből következően lehetőség van a kártérítési járadék módosítására, amelynek azonban feltétele, hogy azt már egy korábbi időpontban megállapították. A törvény nem szűkíti ennek lehetőségét arra az esetre, ha a kártérítést a bíróság állapította meg. A kártérítés módjában, időtartamában, mértékében a felek peren kívül is megállapodhatnak, mint ahogy ez jelen esetben is történt. Az alperes által megállapított kártérítési járadékot a felperes elfogadta, a járadék folyósításában és összecszerűségében a felek egyező akaratukat kinyilvánították. Nincs jogi akadálya annak, hogy a megállapodást később közösen módosítsák. Arra is lehetőségük van, hogy az ilyen megállapodás bíróság által történő megváltoztatását kérjék, e módosításra azonban nem egyoldalú intézkedés, csak kérelem alapján kerülhet sor [62] A Kúria következetes gyakorlata szerint (Mfv.VIII.10.091/2022/5; Mfv.VIII.10.037/2023/4.) ebből következően a munkáltatónak nincs lehetősége arra, hogy a kártérítést egyoldalúan csökkentse vagy megszüntesse. Ebből pedig arra a következtetésre kell jutni, hogy erről vagy újabb megállapodás köthető, vagy módosítás végett a bírósághoz kell fordulni. Az alperes a

perben mindvégig arra hivatkozott, hogy a felperesnek nincs mostanra kára, mert öregségi nyugdíjban részesül, erre vonatkozó igényét, vagyis a kártérítési járadék jövőben történő megszüntetését neki kell érvényesíteni.”.

[22] A felperes álláspontja szerint az alperesi munkáltató egyoldalú intézkedésével nem módosíthatta a felperes járadékának összegét, arra csak kérelem alapján kerülhet sor. Kérelmet az alperes viszontkereset formájában nem terjesztett elő, ezért ebben a tekintetben az alperesnek nem volt olyan – a megváltoztatásra irányuló igényével kapcsolatos – kérelme, amely alapján lehetőség lett volna a járadék összegének csökkentésére. Az alperesnek a bírósághoz kellett volna fordulnia, amennyiben a felperessel való egyeztetés nem vezet eredményre. Mivel ez nem történt meg, a járadék csökkentésének nem volt jogalapja.

[23] A felperes sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság tévesen rendelkezett a 2021., 2022., 2023. években folyósított társadalombiztosítási ellátás megtérülésként való figyelembevételéről, ezért az ítélet a régi Mt. 182. § bekezdésébe is ütközik. A perben sem a szakértői bizonyítás, sem az alperes nyilatkozatai alapján nem vált ismertté a 2020. évet követő elmaradt jövedelmek összege, azok változása, ezért a 2020. évet követő megtérülések ez esetben nem vehetőek figyelembe.

[24] Mindezekre figyelemmel kérte, hogy a kereseti kérelmének helyt adva a másodfokú bíróság a járadékát 2020. március 1-től havi 179.877 forint összegre emelje fel, továbbá rendelkezzen a 2024. március 31-ig lejárt járadék 4.560.038 forint összegre való felemeléséről is.

[25] Az alperes csatlakozó fellebbezést nyújtott be, elsődlegesen kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését, új eljárás lefolytatását, új határozat hozatalát. Az elsőfokú ítélet felülbírálatát a Pp. 369. § (3) a), c) és d) pontjára figyelemmel kérte. E tekintetben hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítélet nem felel meg a régi Mt. 174. § (1) bekezdésének, a 177. § (1) bekezdésének, a 178. § (1) és (5) bekezdésének, 182. §-nak, valamint a 184. § (1) és (4) bekezdésének, a régi Ptk. 355. § (4) bekezdésének, a BH. 2005.5.191-ben, az MK. 111. állásfoglalásában foglaltaknak sem. Az elsőfokú eljárás szabályszerűségének felülbírálatát a Pp. 369. § (1) bekezdésére utalva kérte, mert álláspontja szerint az ítélet sérti a Pp. 237. §, 265. §, és 279. § -ait.

[26] Az alperes hivatkozott a BH2005.5.191. számú eseti döntésre, valamint az MK111. számú állásfoglalásban foglaltakra, mely szerint a perbeli esetben korrekciót kell végrehajtani az általa szolgáltatott béradatok vonatkozásában, mert a pandémia, valamint a létszámcsökkentésből eredő többletfeladatok miatt kifizetett összegek nem minden munkavállalót érintettek. A felperest továbbfoglalkoztatása esetén munkaköréből kifolyólag, vagy ha nem éri baleset, akkor sem érintették volna ezen kifizetések, ez pedig nem hagyható figyelmen kívül a régi Mt. 184. § (4) bekezdésének értelmezésekor sem. Az alperes álláspontja szerint a járadékos nem hozható kedvezőbb helyzetbe, mint azon munkavállaló, aki még mindig aktívan az alperessel áll munkaviszonyban. A pandémiás időszakban kifizetett juttatások csak az aktív munkaviszonyban állókat érintették és nem minden munkavállalót. A bérmaradvány összege is hasonló kifizetés és kizárólag a létszámváltozásból fakadóan az aktív munkavállalók részére került kifizetésre. Az alperesnél

a korrekciós tételekkel együtt 2020. évre vonatkozóan 22,02 %-os bércsökkenés valósult meg, a korrekciós tételek figyelmen kívül hagyásával 32,25 %-os a bércsökkenés. Nem lehet megalapozott egy olyan járadék megállapítása, amely a járadékosokat előnyösebb helyzetbe hozza, mint akik jelenleg munkát végeznek.

[27] A felperes a csatlakozó fellebbezési ellenkérelemben kifejtette, hogy az alperes csatlakozó fellebbezése nem alapos, az elsőfokú ítéletnek sem a megváltoztatása, sem a hatályon kívül helyezése nem indokolt.

[28] A felperes fellebbezése részben megalapozott, az alperes csatlakozó fellebbezése nem alapos.

[29] A másodfokú bíróság a Pp. 376. § (1) alapján a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el, megállapította, hogy a Pp. 379. §-ban, illetve a 380. §-ban írt kötelező hatályon kívül helyezési ok a perbeli esetben nem merült fel.

[30] A másodfokú bíróság az alperes csatlakozó fellebbezésben foglaltakra figyelemmel elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a Pp. 381. § (2) bekezdése alapján indokolt-e az ítélet hatályon kívül helyezése, felmerül-e az elsőfokú eljárás megismétlésének szükségessége. A másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 265. § és 237. § rendelkezéseit nem sértette meg, nem állapítható meg eljárási szabálysértés, ami indokoltá tenné az elsőfokú eljárás megismétlését.

[31] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a felperes egészségkárosodásának bekövetkezése, valamint a felek közötti munkaviszony megszüntetésének időpontjára tekintettel helyesen foglalt állást a tekintetben, hogy a kereset elbírálása során kizárólag a régi Mt. kártérítésre vonatkozó rendelkezései alkalmazandók.

[32] A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a felperes módosított kereseti kérelmében 2020. március 1-től változatlanul az alperes által 2020. január 1-től megállapított és február végéig teljesített 179.877 forint összegű havi kártérítési járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest, és ezen marasztalásra irányuló kereseti kérelem jogalapjaként feltüntette a régi Mt. 174. §-át, 177. §-át, 184. §-át. A felperes kifejtette a jogi érvelését, csatolta okirati bizonyítékait.

[33] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes fellebbezési kérelmében helyesen hivatkozott arra, hogy a bíróságnak abban a kérdésben kellett döntenie, hogy az alperes a felek által peren kívüli megállapodással a felperes javára megállapított, az alperest terhelő kártérítési járadékfizetési kötelezettséget, illetve annak teljesítését egyoldalúan jogosult volt-e csökkenteni vagy sem.

[34] Megállapítható, hogy a felperes, valamint az alperes között 2018-ban megállapodás jött létre a felperes kártérítési járadéka tárgyában, amelynek tartalmát az alperes a perben nem vitatta, járadékfizetési kötelezettségét 2020. március hónapig teljesítette. A felperes erre vonatkozó okirati bizonyítékát, a 185/2020. számú 2020. évre vonatkozó, a munkáltató által a felperesi járadék felülvizsgálatát tartalmazó iratot becsatolta. A másodfokú bíróság arra vont

le következtetést, hogy a felperes a releváns tényeket a perben bizonyította, az alperes alaptalanul hivatkozott a Pp. 265. § (1) bekezdésének a megsértésére.

[35] A másodfokú bíróság figyelemmel volt a régi Mt. 184. § (1) bekezdésére, amely szerint, ha a kártérítés megállapítása után változás következik be a sérelmet szenvedő munkavállaló lényeges körülményeiben, mind a károsult, mind a munkáltató, illetőleg felelősségbiztosítás alapján nyújtott kártérítés esetén a biztosító a megállapított kártérítés módosítását kérheti.

[36] A régi Mt. 184. § (1) bekezdése lehetőséget biztosít a kártérítési járadék módosítására, amennyiben azt egy korábbi időpontban már megállapították, függetlenül attól, hogy a munkáltató járadékfizetési kötelezettsége a bíróság jogerős határozatán vagy a felek megállapodásán alapul. Ezen jogszabályi rendelkezés értelmében nincs jogi akadály annak, hogy a felek a megállapodást utóbb módosítsák, illetve bármelyik fél annak bíróság által történő módosítását kérje. A régi Mt. 184. § (1) bekezdése alapján a munkáltatónak nincs lehetősége arra, hogy a megállapodásban meghatározott kártérítési járadékot egyoldalúan csökkentse vagy megszüntesse.

[37] A másodfokú bíróság hangsúlyozza továbbá, hogy a régi Mt. 184. § (1) bekezdése értelmében a korábban megállapított kártérítés módosításának feltétele a sérelmet szenvedett munkavállaló lényeges körülményeiben a kártérítés megállapítása után bekövetkezett változás.

[38] A felek között 2018. évben létrejött megállapodásra tekintettel a régi Mt. 184. § (1) bekezdése alapján az alperesnek nem volt lehetősége arra, hogy a felperest megillető kártérítési járadék összegét 2020. március 1-től egyoldalúan csökkentse a 2020. március 31-én kelt 185/2020. számú irat szerint.

[39] A másodfokú bíróság az összecszerűség tekintetében megállapította, hogy az alperes által nem volt vitatott, hogy 2020. január 1-én 179.877 forint volt a havi járadék összege és 2020. márciusig ezt az összeget folyósította az alperes. A másodfokú bíróság a fellebbezési kérelemnek megfelelően megállapította, hogy a felperest 2020. március 1-től 2024. március 31-ig terjedő időszakra az alperes által folyósított járadék beszámításával 4.560.038 forint lejárt járadék különbözet illeti meg. A felperes a régi Mt. 174.§ (1) bekezdése, illetve 177. § (1) bekezdése szerinti kártérítési járadékfizetés (továbbfolyósítás) iránti igénye az alperessel létrejött megállapodáson alapul, a perben a kár összegének további bizonyítása nem volt szükséges. Az alperes nem hivatkozott az elsőfokú eljárás során arra, hogy a felperes körülményeiben változás történt, azt adta elő, hogy az alperesnél munkabér csökkentésére került sor 2020-ban, és álláspontja szerint ez hat ki a felperes járadékának összegére is.

[40] Az alperes a fentiekben kifejtettek szerint a felperest megillető kártérítési járadék összegének egyoldalú csökkentésére nem volt jogosult, ezért a felperes megalapozottan terjesztette elő a járadék továbbfolyósítása iránti igényét az alperessel szemben. Hangsúlyozandó, hogy az alperes a régi Mt. 184. § (1) bekezdése alapján a felek közötti megállapodáson alapuló járadék megváltoztatása iránt igényérvényesítéssel a bíróság előtt nem élt, illetve a felperes által indított perben a Pp. 204. § (1) bekezdése szerinti viszontkeresetet sem terjesztett elő ezen igénye érvényesítése érdekében. Az alperes a Pp.

204. § (1) bekezdése szerint a felperes ellen – a keresettel érvényesíteni kívánt joggal azonos jogviszonyból eredő joga iránt – írásban előterjesztett viszontkereset-levéllel viszontkeresetet indíthat. A viszontkereset-levelet – az (5) bekezdésben foglalt kivétellel – a kereset közlésétől számított negyvenöt napon belül vagy a bíróság által az ellenkérelem előterjesztésére meghosszabbított határidőn belül, de legkésőbb az írásbeli ellenkérelem, illetve beszámítást tartalmazó irat előterjesztésével egyidejűleg kell benyújtani, az erre nyitva álló határidő a perben 2020. november 2. napján lejárt. Az alperes ezen eljárásjogi lehetőséggel nem élt, a kártérítési járadék megállapításának megfizetésére irányuló kereset vagy viszontkereset hiányában arról a Pp. 342. § (1) bekezdése alapján a bíróságnak nincs lehetősége dönteni, mivel az érdemi döntés nem terjeszkedhet túl a kereseti kérelmen és az ellenkérelmen. A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a Kúria Pfv.III.21.315/2019/6. számú ítélete ezzel egyezően foglalt állást a nyugdíjpótló járadék érvényesíthetőségének eljárásjogi feltétele tekintetében, továbbá ugyanezt az álláspontot rögzíti az Mfv.VIII.10.091/2022/5., az Mfv.VIII.10.137/2022/6., az Mfv.VIII.10.052/2023/6. és az Mfv.V.10.003/2024/7. számú ítélet is.

[41] A fentiekre figyelemmel, mivel a felperes kereseti kérelme a kártérítési járadék megállapítására irányuló megállapodásban foglaltak szerinti járadék megfizetésére irányult, az alperes által előadott jogi érvelés mentén, a járadék leszállítására vonatkozó alperesi viszontkereset előterjesztése nélkül a bíróság nem határozhat a járadék módosításáról. Az alperes igénye viszontkereset előterjesztése hiányában nem kerülhetett elbírálásra, a másodfokú bíróság érdemben nem vizsgálta az alperes csatlakozó fellebbezési kérelemben az összecszerűség vonatkozásában előterjesztett érveit. A másodfokú bíróság ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy az alperes továbbra sincs elzárva attól, hogy a régi Mt. 184. § (1) bekezdése alapján keresettel éljen a felperessel szemben a megállapodás alapján folyósított járadék módosítása iránt.

[42] A fentiekben részletezettek szerint a másodfokú bíróság elsődlegesen megállapította, hogy lényeges eljárási szabálysértés hiányában a Pp. 381. §-a alapján nem volt helye az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben vizsgálta felül és az elsőfokú bíróság anyagi jogszabály alkalmazásával csak részben értett egyet, a régi Mt. 184. § (1) bekezdésének értelmezése tekintetében nem osztotta a kifejtett álláspontot. A másodfokú bíróság megállapította továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 204. §-át és a 279. §-át is megsértette, mert az alperes nem bizonyította, hogy jogosult volt a kártérítési járadék egyoldalú csökkentésére viszontkereseti kérelem hiányában. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdésére utalva részben megváltoztatta.

[43] A másodfokú bíróság a Pp. 83. § (1) bekezdése szerint kötelezte a fellebbezési eljárásban is pervesztes alperest a felperes jogi képviselőjével összefüggésben felmerült ügyvédi munkadíjának megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjának és (5) és (6) bekezdésének alkalmazásával az elsőfokú- és másodfokú eljárásra együttesen 78.170 forintban állapította meg.

[44] A másodfokú bíróság a Pp. 21. § (3) bekezdés a) pontja és az (5) bekezdése, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján a feljegyzett elsőfokú, a feljegyzett fellebbezési illeték és a csatlakozó fellebbezési

illeték megfizetésére kötelezte a pervesztes alperest a Pp. 83. § (1) bekezdése és a 102. § (1) bekezdésére utalva.

[45] Az ítélet ellen a Pp. 365. § (2) bekezdésében foglaltak szerint nincs helye fellebbezésnek.

Győr, 2024. július 2.

Dr.Bartus Erika s.k.
a tanács elnöke

Dr.Mózsa Gábor s.k.
előadó bíró

Dr.Maurer Ádám s.k.
bíró